

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 209/2021
15.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., које заступа пуномоћник Милош Лончар, адвокат из ..., против тужене Академије струковних студија из Београда, коју заступа Бранко Јовичић адвокат из ..., ради утврђења и забране дискриминације, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1438/20 од 25.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизије тужиље, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1438/20 од 25.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П1 11/2019 од 10.03.2020. године одбијен је тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се утврди да је Академија струковних студија Београд дискриминаторски поступала према тужилји на начин да је вршила непосредну дискриминацију, те повредила начело једнаких права и обавеза према тужилји тако што је измењеним и допуњеним Правилником о раду од 02.04.2019. године, одредбом чл. 64 ст.1 тачка 2. прописала да накнада трошкова за долазак и одлазак са рада, запосленима који имају пребивалиште ван Града Београда врши по цени дневне превозне карте превозника који има најнижу цену на линији, на који начин је тужилју због њеног личног својства – места пребивалишта, у истој или сличној ситуацији, тим актом ставила у неповољнији положај у односу на групу запослених код тужене који имају пребивалиште на територији Града Београда, чиме је тужена неоправдано ускратила права и слободе тужилји и наметнула јој обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу групи запослених код тужене који имају пребивалиште на територији Града Београда, док циљ и последица предузетих мера су неоправдани, а не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује, што је тужена дужна признати; забрани туженој свако даље вршење радње која представља непосредну дискриминацију и повреду начела једнаких права и обавеза тужилје, што је тужена дужна признати и обезбедити извршење наведене забране за убудуће, као и уклањање последица дискриминаторског поступања према тужилји; обавезе тужена да тужилји на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због дискриминације, повреде угледа, части,

слободе и права личности, исплати износ од 1.000.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења до коначне исплате; обавезе тужена на објављивање пресуде у најмање два дневна листа која имају тираж на територији Републике Србије и то о трошку тужене; обавезе тужена да тужиљи надокнади трошкове овог поступка са законском затезном каматом на износ досуђених трошкова од дана извршности пресуде до коначне исплате. Тужиља је обавезана да туженој надокнади трошкове овог поступка у износу од 88.650,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1438/20 од 25.06.2020. године одбијена је жалба и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П1 11/19 од 10.03.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 276. истог Закона, на коју се у жалби посебно указује. Правилно су нижестепени судови оценили да је извођење доказа саслушањем парничних странака и предложених сведока ирелевантно за одлучивање о тужбеном захтеву, с обзиром да је извођењем ових доказа, према предлогу тужиље, требало утврдити разлоге због којих је Управни одбор туженог изменио и допунио одредбу члана 64. Правилника о раду, а предмет овог спора је утврђивање дискриминације тужиље у погледу исплате трошкова превоза, што представља правно питање.

Према утврђеном чињеничком стању, тужиља је са Високом хотелијарском школом струковних студија из Београда, као правним претходником тужене, закључила уговор о раду дана 23.10.2012. године, којим је засновала радни однос на неодређено време од 01.11.2012. године, и то као професор струковних студија за Тужиља станује у ..., а ради у седишту тужене у Београду. На посао долази два пута недељно, из ... за Београд путује углавном сопственим аутомобилом, а повремено и линијским таксијем и аутобусом.

Одредбом члана 13. став 1. уговора о раду који је тужиља закључила са правним претходником тужене предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини превозне карте у јавном саобраћају. Изменама и допунама Правилника о раду број 77 од 27.02.2012. године тужена је чланом 1. изменила и допунила одредбу члана 64. Правилника о раду, тако што је прописала да се накнада трошкова за долазак и одлазак са рада из члана 63. тачка 1. овог Правилника исплаћује запосленом у висини превозне карте у јавном саобраћају (градском, приградском и међумесном), за дане проведене на раду, у готовом новцу за претходни месец до 05. у текућем месецу, и то запосленима који имају пребивалиште у Београду

по цени дневне превозне карте у градском саобраћају на линији и растојању које запослени користи према адреси из личне карте, односно тарифној зони, а запосленима који имају пребивалиште ван Града Београда, по цени дневне карте превозника који има најнижу цену на линији и растојању које запослени користи у међуградском саобраћају и по цени дневне превозне карте у градском саобраћају који запослени користи од адресе пребивалишта из личне карте и адресе школе. У смислу наведене измене Правилника тужена је тужили за месец фебруар 2019. године, на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, исплатила износ од 10.512,00 динара, и то по цени најниже повратне карте на релацији ... – Београд (полазак из ... у 06,25 часова и долазак у Београд у 09,00 часова, у износу од 860,00 динара, што са трошковима градског превоза у ... (по 65,00 динара) и Београду (по 89,00 динара) чини укупно 1.168,00 динара за један долазак и одлазак са рада. Тужилца је, поводом исплате упутила писмени приговор директору тужене 20.03.2019. године, указујући да јој трошкови нису правилно обрачунати и да на име накнаде трошкова тужена треба да јој исплати још 2.000,00 динара, уз навод да су њени укупни трошкови за тај месец износили 12.512,00 динара. Приговор тужилце није прихваћен, а у допису од 29.03.2019. године, који је упућен тужили, тужена је навела да је накнада трошкова за долазак и одлазак са рада за месец фебруар 2019. године обрачуната применом Правилника о изменама и допунама Правилника о раду и ценовника услуга ЈГСП „...“ и то по цени најјефтиније повратне карте ... – Београд у време које је реално времену поласка. Иначе, парничне странке воде судски спор пред надлежним судом у Београду поводом захтева тужилце за исплату разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право (одредбе Закона о раду и Закона о забрани дискриминације) доносећи побијану одлуку, за коју су дали довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Из наведених законских одредби произлази да је за утврђење дискриминације односно дискриминаторског поступања потребно да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављење разлике неоправдано и да је везано за неко лично својство дискриминисаног лица, а да уколико се лице које тражи судску заштиту не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема, па самим тим нема ни повреде права личности дискриминаторским поступањем. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација, у обавези су да пред судом докажу само да су неједнако третирани у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, док је тужени, односно лице на чије се дискриминаторско понашање тужбом указује, дужан да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању (према лицима која указују да су дискриминисана).

Правилно су судови закључили да је тужена, изменом и допуном одредбе члана 64. Правилника о раду, на општи начини по истим критеријумима за све запослене који се налазе у истој или сличној ситуацији, регулисала питања која се тичу остваривања овог законског права, при чему је предвидела да се запосленима који имају пребивалиште на територији Града Београда исплаћује накнада у висини цене превозне карте у градском саобраћају по тарифној зони, а запосленима који имају пребивалиште ван Града Београда, поред овог права у месту пребивалишта и у месту рада, и право на

накнаду трошкова за међуградски превоз по цени дневне карте превозника који има најнижу цену на релацији коју запослени користи од места пребивалишта до места рада. У том смислу тужена није дискриминисала тужиљу по основу пребивалишта у односу на запослене који се налазе у истој или у сличној ситуацији као и тужиља, односно имају пребивалиште ван Београда. При томе, из утврђеног чињеничног стања не следи да је тужиља неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, односно да је тужена запосленима који имају пребивалиште ван Града Београда исплаћивала накнаду трошкова за долазак и повратак са рада на другачији начин од оног како су ови трошкови исплаћивани тужиљи, односно по цени дневне превозне карте која је виша од најниже цене на линији и растојању који и запослени користе у међуградском саобраћају, а која им обезбеђује благовремен долазак и повратак са рада.

Супротно наводима ревизије, тужиља није онемогућена да докаже ове чињенице, а из Правилника о раду јасно произлази да је тужена направила разлику у погледу исплате трошкова превоза за одлазак и долазак са рада у односу на запослене који имају пребивалиште на територији Града Београда и у односу на запослене који имају пребивалиште ван Града Београда, па тужиља није дискриминисана по основу пребивалишта у односу на запослене који имају, као и тужиља, пребивалиште ван Града Београда, где се налази седиште тужене и где запослени који немају пребивалиште у Граду Београду обављају рад. Тужена ни у тужби ни током поступка није учинила вероватним па је поступање тужене било дискриминаторско односно да је тужена изменила Правилник о раду на већ наведени начин имајући у виду неко њено лично својство.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице